

Türk Ticaret Kanunu Hükümleri Çerçevesinde Anonim Şirket Esas Sözleşmesinde Bazı Paylara Veto Hakkı Tanınması Sorunu

The Issue of Granting Veto Rights to Certain Shares in the Articles of Association under the Provisions of the Turkish Commercial Code

Defne Kahveci *

Öz:

Pay sahiplerinin karar alma süreçlerindeki etkilerini güçlendirmek amacıyla oyda imtiyaz ile genel kurul toplantı ve karar yeter sayılarının ağırlaştırılması gibi araçlardan faydalanılmakla birlikte, belirli paylara ya da pay gruplarına bazı genel kurul kararlarının alınmasını engelleme gücü tanıyan veto hakkı, alternatif bir yöntem olarak karşımıza çıkmaktadır.

6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nda ("TTK") anonim şirket esas sözleşmesi ile veto hakkı tanınmasına ilişkin bir hüküm yer almamaktadır. Bu nedenle, öncelikle veto hakkının emredici hükümler ilkesi (TTK m. 340) çerçevesinde esas sözleşmede düzenlenip düzenlenemeyeceği sorunu ele alınmalıdır. Çalışmada, veto hakkına ilişkin kavramsal açıklamaların ardından, söz konusu hakkın esas sözleşmede yer almasının TTK m. 340 bakımından mümkün olup olmadığı değerlendirilmektedir.

Veto hakkının esas sözleşmede tanınabileceği kabul edildiğinde, hakkın hukuki niteliğinin belirlenmesi ikinci tartışma konusunu oluşturmaktadır. Öğretide, veto hakkının ağırlaştırılmış nisap mı yoksa imtiyaz niteliğinde mi olduğu yönünde farklı görüşler bulunmaktadır. Çalışmada, bu görüşler incelenerek veto hakkının hangi hukuki temelde yapılandırılabilirliği değerlendirilmekte ve hakkın tanınmasında gözetilecek ölçütlere yer verilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Veto hakkı, imtiyaz, yeter sayı, genel kurul kararı

Abstract:

Efforts to enhance shareholder influence in corporate decision-making have traditionally relied on mechanisms such as voting privileges and heightened quorum requirements in general assembly

* Doğu Üniversitesi Hukuk Fakültesi Araştırma Görevlisi, İstanbul Bilgi Üniversitesi Lisansüstü Programlar Enstitüsü Özel Hukuk Doktora Öğrencisi, E-posta: kahvecidefne@gmail.com/dkahveci@dogus.edu.tr; Orcid ID: <https://orcid.org/0000-0002-8285-0206>.

meetings. Yet, an alternative approach has emerged in the form of veto rights, which empower certain shares or certain classes of shares to block specific resolutions of the general assembly.

Turkish Commercial Code No. 6102 (“TCC”) does not contain a provision allowing the articles of association of a joint-stock company to grant shareholders such veto powers. This raises a preliminary question as to whether the introduction of a veto right is compatible with the principle of mandatory provisions set forth in Article 340 of the TCC. The study first addresses this issue by examining whether a veto clause can be lawfully incorporated into the articles of association under the current legal framework.

If the recognition of veto rights within the articles of association is deemed possible, a second question arises concerning their legal characterization. Scholarly opinions diverge as to whether veto rights should be viewed as a form of privilege or as a qualified quorum mechanism. This study reviews these perspectives and evaluates the conceptual and structural criteria that should guide the incorporation of veto rights into the articles of association.

Keywords: Veto rights, privileges, quorum, general assembly meetings

Extended Summary:

Shareholder influence in corporate decision-making has long been central to corporate law discussions. Traditional mechanisms such as voting privileges or stricter quorum requirements in general assemblies are well-established means of strengthening shareholders’ roles in key decisions. However, these are not the only methods by which shareholder influence may be secured. Another mechanism attracting theoretical attention is veto rights, which grant its holder the power to block specific general assembly resolutions.

Veto rights, which may arise from shareholder agreements or from incorporation into a company’s articles of association (“AoA”), are a stronger instrument of control than voting privileges or quorum rules. Unlike voting privileges that amplify certain votes or quorum requirements that raise decision thresholds, veto rights grant unilateral power allowing holders of specific shares or share classes to block resolutions regardless of majority support.

Turkish Commercial Code No. 6102 (“TCC”) does not explicitly regulate veto rights for joint-stock companies. Certain provisions of the TCC and their underlying rationale, however, suggest that such rights may be granted. The absence of clear regulation has led to differing interpretations, with some scholars rejecting the validity of veto rights altogether, arguing that they conflict with the majority principle governing the general assemblies, while others maintain that veto rights may be established either as a form of privilege or as a mechanism equivalent to a quorum requirement.

At the heart of this debate lies Article 340 of the TCC, which enshrines the principle of mandatory provisions and prohibits deviation from binding norms unless expressly permitted. However, some scholars recognize that the AoA may include supplementary provisions in areas not exhaustively regulated by the TCC. The key question, therefore, is whether introducing veto rights in the AoA qualifies as a “supplementary provision” under Article 340. Although opinions diverge, veto rights do

not appear to violate this principle, as the TCC neither expressly endorses nor prohibits them, leaving an interpretive gap in the law.

When veto rights are deemed compatible with mandatory provisions, attention must then turn to their structure. Two main approaches have emerged for creating veto rights: establishing them as privileges or treating them as quorum requirements. Under the first approach, veto rights are attached to specific shares, and the resolutions subject to them are clearly defined. The second approach regards them as a form of quorum, elevating the decision-making threshold to unanimity in certain cases.

This study adopts the former approach, arguing that veto rights should be structured as privileges. Article 478 of the TCC allows creation of new shareholder rights through provisions in the AoA, and therefore a veto clause introduced in this way does not contravene the principle of mandatory provisions. As a privilege, veto rights introduce an additional qualitative condition for decision-making by requiring explicit consent of shareholders holding veto-bearing shares, even when the quorum is otherwise met. This distinguishes veto rights from quorum requirements, as their function depends on shareholder consent rather than numerical thresholds.

When recognized as a privilege, veto rights carry specific legal consequences. A general assembly resolution that disregarded veto rights would contravene the AoA and may be annulled under Article 445. Moreover, any attempt to amend or abolish veto rights would require approval by the Special Assembly of Privileged Shareholders (İPSÖK) pursuant to Article 454, since holders of veto-bearing shares are directly affected by such changes.

The proper structuring of veto clauses in the AoA is crucial for their validity. Veto rights must be attached to shares rather than to individual shareholders; otherwise, they would constitute contractual rights governed by contract law rather than company law. The scope and content of veto clauses must also be explicitly defined, identifying the types of general assembly resolutions to which they apply.

In this context, this study compares veto rights with voting privileges under Article 479 of the TCC. Although both enhance shareholder influence, they operate differently: voting privileges have a positive quantitative effect by increasing the voting power of certain shares, whereas veto rights create a negative qualitative power that prevents decision making. Accordingly, this study concurs with scholars who argue that the limitations under Article 479/3, which restrict the exercise of voting privileges in certain resolutions, should not apply to veto rights, as the two mechanisms differ fundamentally in both function and rationale. Based on this, veto rights may be introduced for decisions requiring unanimity or concerning matters of strategic importance, such as capital increases, dissolution or structural changes, thereby serving as a tool to control interests within corporate governance.

In conclusion, veto rights may be defined as shareholder rights that grant specific share classes the power to prevent adoption of certain general assembly resolutions. While some scholars reject veto clauses and others classify them as quorum mechanisms, this study aligns with those who regard them as a form of privilege, provided they are properly attached to shares and clearly defined in scope. Recognizing veto rights as privileges situates them coherently within the framework of the TCC and provides a legally consistent basis for their application in corporate governance.

GİRİŞ

Anonim şirketlerde pay sahiplerinin genel kurulda alınacak kararlarda daha etkin olabilmeleri için oyda imtiyaz tanınması ile genel kurul toplantı ve karar yeter sayılarının ağırlaştırılması gibi farklı yöntemler kullanılabilmektedir. Bu amaca hizmet edebilecek bir diğer yöntem olan veto hakkı, sahibine belirli bir kararın alınmasını engelleme gücünü bahşetmektedir¹. Uygulamada da şirket esas sözleşmelerinde genel kurulda belirli kararların alınmasında veto hakkı tanınarak pay sahiplerine genel kurulu yönlendirme ve şirketin geleceğini belirleme noktasında önemli bir avantaj sağlanabilmektedir.

6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nda ("TTK")² anonim şirket genel kurul toplantılarında kullanılmak üzere esas sözleşme ile paylara ya da pay sahiplerine veto hakkı tanınabileceğine ilişkin açık bir düzenlemeye yer verilmemektedir. Bu nedenle de öncelikle esas sözleşmeye veto hakkı tanıyan bir düzenleme eklenmesinin emredici hükümler ilkesi (TTK m. 340) karşısındaki durumunun değerlendirilmesi ihtiyacı doğmaktadır. Veto hakkının emredici hükümler ilkesine aykırılık teşkil etmediği sonucuna varıldığında ise, hakkın esas sözleşmede tanınma biçiminin belirlenmesi sorunu gündeme gelmektedir. Zira veto hakkının pay sahipleri tarafından genel kurulda kullanılması ve kararın alınmasını engelleyici gücü olması, hakkın imtiyazlar ve yeter sayılar yönünden incelenmesini gerektirmektedir.

Bu doğrultuda çalışmamızda, veto hakkı genel kurul kararları bağlamında ele alınacak, kavrama ilişkin genel açıklamalarda bulunularak öğretilerdeki görüşler çerçevesinde esas sözleşmede belirli genel kurul kararlarının alınması için öngörülecek veto hakkının tanınma şekli hakkında değerlendirmeler yapılacaktır. Ardından, veto hakkının tanınma biçimi yönünden yapacağımız tespit çerçevesinde esas sözleşmede düzenlenmesinde gözetilecek ölçütler incelenecektir.

I. Veto Hakkı Kavramı

En genel anlamıyla veto hakkı, bir kararın alınmasında etkili olabilecek kişilere tanınan ve hak sahibine ilgili kararın alınmasına engel olma yetkisini veren bir haktır³. Şirketler hukuku özelinde ise veto hakkı, bir pay sahibinin tek taraflı irade beyanıyla bir genel kurul kararının alınmasının önlenmesi⁴ veya belirli pay gruplarının menfaatlerinin temsil

¹ **S. Anlam Altay**, Anonim Ortaklıklar Hukuku'nda Sermayeye Katılmalı Ortak Girişimler [Equity Joint Ventures], Vedat Kitapçılık, İstanbul 2009, s. 491.

² Türk Ticaret Kanunu T: 13/1/2011, No: 6102; RG T: 14/2/2011, Sayı: 27846.

³ **Altay**, s. 491; **Fatih Bilgili/Ertan Demirkapı**, Şirketler Hukuku Dersleri, 9. Basım, Dora Yayıncılık, Bursa 2024, s. 438.

⁴ **Altay**, s. 491 vd.; **Muhammed Sulu**, "Limited Ortaklıklardaki Veto Hakkı ve Veto İşleminin Hükümsüzlüğüne Dair İncelemeler", Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi, Cilt: 29, Sayı: 1, 2023,

edilebilmesi için yönetim kurulu kararı alınırken bazı üyelerin olumlu oyunun aranması⁵ şeklinde karşımıza çıkabilmektedir. Başka bir ifadeyle veto hakkı, hak sahibine bir kararı “veto etme yetkisi” bahşetmektedir⁶.

Veto hakkının önemli bir özelliği, hakkın ilgili kurul toplantısındaki oylama sırasında kullanılmasıdır⁷. Zira genel kurul ya da yönetim kurulu karar aldıktan sonra kararın belirli bir kişi veya pay grubunun onayına tabi tutulması halinde organların münhasır yetkilerine aykırılık söz konusu olabilecektir⁸.

Veto hakkı, kanuni ve sözleşmesel veto hakkı olarak sınıflandırılabilir⁹. Öğretide kanuni veto hakkına, TTK m. 421/2 hükmü örnek verilmektedir¹⁰. Zira şirket merkezinin yurt dışına taşınmasında ve bilanço zararlarının kapatılması için yükümlülük ve ikincil yükümlülük getirilebilmesinde pay sahiplerinin oybirliğinin aranması, her bir pay sahibine söz konusu kararların alınmasını engelleyebilme gücü vermektedir¹¹. Sözleşmesel veto hakkı ise, pay sahiplerinin kendi iradeleriyle şirket esas sözleşmesinde ya da pay sahipleri sözleşmesinde belirli bir grup paya ya da pay sahiplerine veto hakkı tanınması ile ortaya çıkmaktadır¹². Sözleşmesel veto hakkının genellikle azınlıkta olan pay sahiplerine ya da paylara tanındığı görülmektedir¹³. Zira payların çoğunluğuna sahip olanlar halihazırda belirli bir kararın

s. 576; **Çiğdem Yatağan Özkan**, Anonim Şirketlerde Altın Paylar, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul 2016, s. 115.

⁵ **Altay**, s. 498; **Candemir Baltalı**, Anonim Şirketlerde Yönetim Kurulunda Temsil Edilme İmtiyazı, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul 2019, s. 103 dipnot 333; **Levent Biçer/Betül Aktaş**, “Yönetim Kurulunda Temsil Edilme İmtiyazının Dolaylı Olarak İhlal Edilmesine İlişkin Bazı Sorunların Değerlendirilmesi”, Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Cilt: 27, Sayı: 1, 2023, s. 20; **H. Ali Dural**, “Anonim Şirket Yönetim Kurulunun Toplantı ve Karar Yetersayıları”, İsviçre Borçlar Kanunu’nun İktibasının 80. Yılında İsviçre Borçlar Hukuku’nun Türk Ticaret Hukuku’na Etkileri, Vedat Kitapçılık, İstanbul 2009, s. 338.

⁶ **Altay**, s. 493. Veto etme yetkisi, yönetime katılmada imtiyaz ve yeter sayıların ağırlaştırılması gibi belirli kararların alınmasını önleme imkanı sağlayan diğer durumlarda da ortaya çıkabilmektedir. Veto hakkı da, pay sahiplerine veto etme yetkisi bahşeden bir araç olarak bu kapsamda yer almaktadır. Bkz. **Altay**, s. 493.

⁷ **Altay**, s. 492 dipnot 1169; **Sinan Yüksel**, Paysahipleri Sözleşmeleri, Galatasaray Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi, İstanbul 2003 (yayımlanmamış yüksek lisans tezi), s. 103.

⁸ **Altay**, s. 492 dipnot 1169; **Yüksel**, s. 103.

⁹ **Altay**, s. 492; **Baltalı**, s. 103 dipnot 324. Esas sözleşmede yer alan veto hakkını “*hard veto rights*” olarak adlandıran bir görüş için bkz. **İsmail G. Esin**, Birleşme ve Devralmalar, 5. Baskı, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul 2022, s. 536.

¹⁰ **Baltalı**, s. 103 dipnot 324. 6762 sayılı mülga Türk Ticaret Kanunu’nda yer alan benzer düzenleme olan m. 388/1’in kanuni veto hakkı olduğuna ilişkin bkz. **Altay**, s. 492.

¹¹ **Baltalı**, s. 103 dipnot 324.

¹² **Altay**, s. 492.

¹³ **Altay**, s. 493; **Cem Veziroğlu**, Anonim Ortaklıklar Hukukunda Esas Sözleşme Özgürlüğü ve Sınırları, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul 2021, s. 416; **Yüksel**, s. 100; **İbrahim Çağrı Zengin**, Türk Ticaret Kanunu’na Göre Anonim Ortaklık Genel Kurulunda Yeter Sayılar, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul 2020, s. 400. Burada kullanmakta olduğumuz “azınlık” ifadesi ile, TTK m. 411/1’de yer verilen azınlık değil, şirketin sermaye dağılımı nedeniyle tek başına karar alabilecek çoğunlukta olmayan paylar ifade edilmek istenmiştir.

alınmasını engelleme gücüne sahip olmaktadır¹⁴. Ancak bu durum, veto hakkının çoğunluk pay sahiplerine tanınmasına engel teşkil etmemektedir.

Veto hakkının paylara tanındığı durumda altın payların bir görünümü olduğu da ifade edilmektedir¹⁵. Kamu işletmelerinin özelleştirilmesi sonrası devletin şirket üzerindeki kontrolünü kaybetmemesi amacıyla “altın paylar” ortaya çıkmıştır¹⁶. Altın paylar ile pay sahiplerine, şirketin karar alma süreçlerine ve pay sahipliği yapısına etki edilmesine veya yönetim organının oluşturulmasına yönelik farklı haklar tanınmaktadır¹⁷. Veto hakkı ise, oransallık ilkesini¹⁸ önemli ölçüde etkilemesi ve azınlıkta olan pay sahiplerine tanındığında çoğunluk pay sahibinin yönetim yetkilerini sınırlaması nedeniyle altın pay olarak sınıflandırılabilir¹⁹.

II. Anonim Şirket Esas Sözleşmesinde Veto Hakkı Tanınabilmesini Tartışmaya Açan Başlıca Sebepler

A. Türk Ticaret Kanunu’nda Açık Bir Düzenleme Bulunmaması

Limited şirketlere ilişkin TTK m. 577/1(e) düzenlemesinin²⁰ aksine, TTK’da anonim şirketlerde veto hakkına yönelik bir düzenleme bulunmamaktadır. Bununla birlikte, bazı maddelerde ve madde gerekçelerinde, kanun koyucunun veto hakkına bakış açısının yorumlanmasına imkân sağlayan açıklamaların yer aldığı görülmektedir²¹.

¹⁴ Bununla birlikte, kontrol güçlerini güvence altına almak adına çoğunluk pay sahiplerine de veto hakkı tanındığı görülmektedir. Bkz. **Altay**, s. 493.

¹⁵ **Stefan Grundmann/Florian Möslin**, “Golden Shares-State Control, Privatised Companies: Comparative Law, European Law and Policy Aspects”, *European Banking and Financial Law Journal*, Vol 1, 2004, s.10, https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=410580 (e.t. 5/4/2024); **Yatağan Özkan**, s. 110; **Altan Fahri Gülerci**, “Limited Şirketlerde Ortaklara Veto Hakkı Tanınması”, *Legal Hukuk Dergisi*, Cilt: 18, Sayı: 211, 2020, s. 3055.

¹⁶ **Yatağan Özkan** s. 8-9; **Feyzan Hayal Şehirali Çelik**, “Ulusal Düzenlemeler ile Topluluk Hukuku Sınırında Altın Paylar”, *Banka ve Ticaret Hukuku Dergisi*, Cilt: 24, Sayı: 2, 2007, s. 352-353.

¹⁷ **Yatağan Özkan**, s. 93 vd.; **Şehirali Çelik**, s. 354-359.

¹⁸ Şirketler hukukunda oransallık ilkesi, hissedarların, pay sahipliği haklarına şirketteki sermayeleri oranında sahip olmalarını ifade etmektedir. Bkz. **İsmail Kırca/Feyzan Hayal Şehirali Çelik/Çağlar Manavgat**, *Anonim Şirketler Hukuku, Temel Kavram ve İlkeler, Kuruluş, Yönetim Kurulu*, Cilt:1, Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü Yayınları, Ankara 2013, s. 115-116.

¹⁹ **Grundmann/Möslin**, s. 10; **Şehirali Çelik**, s. 356; **Yatağan Özkan**, s. 110.

²⁰ TTK m. 577/1 (e) hükmü şu şekildedir: “(1) Aşağıdaki kayıtlar, şirket sözleşmesinde öngörüldükleri takdirde bağlayıcı hükümlerdir:... e) Belirli veya belirlenebilir ortaklara veto hakkı veya bir genel kurul kararının oylanması sonucunda oyların eşit çıkması hâlinde bazı ortaklara üstün oy hakkı tanıyan hükümler.”

²¹ **Yatağan Özkan**, s. 113-114; **Biçer/Aktaş**, s. 17; **Bilge Aytuğar**, *Anonim Şirketlerde Oy Hakkında İmtiyaz*, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul 2019, s. 309; **Baltalı**, s.101; **Veziroğlu**, s. 408-409; **Zengin**, s. 396 vd. Emredici hükümler ilkesinin geçerli olduğu Alman hukukunda, veto hakkı tanınması bakımından esas sözleşmede kanuni şartlara ilave koşullar öngörülebileceğini düzenleyen Alman Paylı Ortaklıklar Kanunu §179/2 hükmünün hukuki dayanak olarak değerlendirilebildiği görülmektedir. Bkz. **Uwe Hüffer/Jens Koch**,

TTK'da yer alan düzenlemelere bakıldığında ise ilk olarak, TTK Geçici m. 4/3 ile esas sözleşmede yer alan bir veto hakkının tür değiştirme kararlarında geçerli olmayacağı ve kamu kuruluşlarına tanınan altın paylardan doğan hakların saklı tutulacağının düzenlendiği görülmektedir²². Pay sahiplerinin oy haklarını düzenleyen TTK m. 434'ün gerekçesinde de genel kurulda veto hakkının tanınması sorununa ilişkin ifadeler yer verilmektedir²³. İlk bakışta bu düzenlemeler dikkate alındığında, veto hakkı tanınmasına imkân sağlandığı sonucuna varılabilmektedir²⁴. Diğer taraftan, pay bedelini ifa borcu ve ifa etmemenin sonuçlarına ilişkin TTK m. 480 gerekçesinde veto hakkının pay sahipleri sözleşmesi ile ortaya çıkan yan düzenin önemli bir silahı olduğu ifade edilmiştir²⁵. Son olarak, yönetim kurulunun batıl kararlarını düzenleyen TTK m. 391 gerekçesinde üçüncü kişilere yönetim kurulunda veto hakkı tanınmasının anonim şirketin organsal yapısına aykırı olduğu ifade edilmiştir²⁶.

Aktiengesetz, 19. Bası, C.H. Beck, Münih 2025, §179, N. 23. İsviçre hukukunda öğretide farklı görüşler yer almakta olup bir görüş, İsviçre Borçlar Kanunu m. 704 çerçevesinde karar nisaplarının ağırlaştırılabileceğinden yola çıkarak, doğrudan veto hakkı ifadesini kullanmaksızın, birden fazla pay grubu oluşturularak belirli kararların alınmasında her bir pay grubunun çoğunluğunun onayının aranabileceğini ifade etmektedir. Bkz. **Peter Forstmoser/Arthur Meier-Hayoz/Peter Nobel**, Schweizerisches Aktienrecht, Stämpfli, Bern 1996, §24, N. 47ve N. 52. Diğer yandan, İsviçre Borçlar Kanunu'nda limited şirketlerde veto hakkı kanunda açıkça düzenlendiği halde anonim şirketlere ilişkin böyle bir düzenleme bulunmadığını; bu nedenle veto hakkı tanınmasının anonim şirketin çoğunluk ilkesine dayanan temel yapısıyla bağdaşmadığını belirten görüş de bulunmaktadır. Bkz. **Peter Böckli**, Schweizer Aktienrecht, 4. Bası, Schulthess, Basel 2009, §12, N. 427a.

²² TTK Geçici m. 4/3 şu şekildedir: “(3) Şirket sözleşmesinde, esas sözleşmede veya ana sözleşmede ya da herhangi bir sözleşmede yer alan bir veto hakkı, bu madde hükümlerine göre verilecek tür değiştirme kararlarında geçerli olmaz. Kamu kuruluşlarına tanınan altın paydan doğan haklar saklıdır.”

²³ TTK m. 434 gerekçesinin ilgili kısmı şu şekildedir: “Diğer yandan, paysahibine veto hakkı tanınıp tanınmayacağı sorunundan hareketle bu üç maddenin birlikte değerlendirmesi halinde ortaya çıkabilecek veto hakkına benzer sonuç da sorgulanabilir.” Bkz. **TBMM**, Türk Ticaret Kanunu Tasarısı ve Adalet Komisyonu Raporu (1/324), Sıra Sayısı: 96, Dönem: 23, Yasama Yılı: 2, s. 154, m. 434 gerekçesi.

²⁴ **Biçer/Aktaş**, s. 17; **Baltalı**, s. 101; **Yatağan Özkan**, s. 116.

²⁵ TTK m. 480 gerekçesi şu şekildedir: “Ulusal hukukun uygun görmediği ve bu sebeple emredici hükümlerle koruma altına aldığı hemen hemen her menfaat veya hak (çoğu kez) yan düzenle ya zedelenmekte ya da sınırlandırılmaktadır. Bu yan düzen güçlüye, hukukunu getirmek, hakimiyet kurmak, istediği an istediği fiyatla karşı tarafın paylarını almak veya paylarını satmak hakkını sağlamaktadır. Veto hakları da bu düzenin önemli silahıdır. Kara Avrupası hukukları olabildiği oranda bu yan düzeni sınırlamaya çaba harcamaktadır.” Bkz. **TBMM**, Türk Ticaret Kanunu Tasarısı ve Adalet Komisyonu Raporu (1/324), Sıra Sayısı: 96, Dönem: 23, Yasama Yılı: 2, s. 176, m. 480 gerekçesi.

²⁶ TTK m. 391 gerekçesi şu şekildedir: “.....Anonim şirketin tanımına, paysahiplerinin hakları ve borçları düzenine ve organsal yapısına aykırı kararlar temel yapıya aykırıdır. Temel yapı ile kastedilen, anonim şirketi taşıyan ana kolonlardır. Yukarıda verilen “ek ödeme yükümü” bu niteliktedir. Bir üçüncü kişinin meselâ büyük kredi veren bir bankanın paysahibine eş (temettü, tasfiye payı, genel kurula katılma gibi) haklarla donatılması veya yönetim kurulu kararlarında ona veto hakkı tanınması temel haklar düzenine; üye olmayan bir kişinin yönetim kurulunda üye haklarına sahip kılınması, organsal yapıya aykırıdır.” Bkz. **TBMM**, Türk Ticaret Kanunu Tasarısı ve Adalet Komisyonu Raporu (1/324), Sıra Sayısı: 96, Dönem: 23, Yasama Yılı: 2, s. 127, m. 391 gerekçesi.

Anılan madde gerekçelerinde esas sözleşmede veto hakkının düzenlenmesine ilişkin bir yorumda bulunulmamakla birlikte hakkın öneminin vurgulandığı görülmektedir²⁷. Öğretideki bir görüş, bu düzenlemelerden yola çıkarak bazı paylara genel kurulda veto hakkı tanınmasının mümkün olduğunu kabul etmektedir²⁸. Bu kapsamda bir başka görüş, TTK Geçici m. 4/3'ün tek başına kanun koyucunun esas sözleşmede veto hakkının düzenlenmesine ilişkin iradesinin olumlu yönde olduğunu kabulü için yeterli olmadığını, bu düzenlemenin sadece 6762 sayılı mülga Türk Ticaret Kanunu ("ETTK")²⁹ döneminden kalan haklara ilişkin olduğunu belirtmektedir³⁰. Buna karşılık TTK m. 480 ve TTK m. 434 düzenlemeleri dikkate alınarak, kanun koyucunun esas sözleşme serbestisinin sınırları çerçevesinde veto hakkının varlığının devam etmesini istediği yorumunun yapılabileceği de vurgulanmaktadır³¹.

Bizce de anılan düzenlemeler değerlendirildiğinde, kanun koyucunun veto hakkına ilişkin ılımlı bir tutum sergilemediği; ancak hakkı tamamen yasaklamaktan kaçındığı yorumu yapılabilecektir³². Bu nedenle veto hakkının, TTK'da öngörülen oy haklarına, imtiyazlara ve yeter sayılara ilişkin kuralların ihlal edilmemesi koşuluyla esas sözleşmede düzenlenebileceği sonucuna varılabilecektir³³.

B. Emredici Hükümler İlkesi

TTK'da bir düzenleme olmamasına rağmen veto hakkının esas sözleşmede öngörülebileceğinin kabul edildiği ihtimalde hakkın emredici hükümler ilkesi karşısındaki durumunun değerlendirilmesi gerekmektedir³⁴. TTK m. 340 ile, esas sözleşmenin, anonim şirketlere ilişkin hükümlerden ancak TTK'da açıkça izin verildiği durumda sapabileceği öngörülerek anılan TTK düzenlemeleri kural olarak emredici nitelikte kabul edilmiştir³⁵. Ayrıca, TTK m. 340 c. 2 ile diğer kanunların öngörülmesine izin verdiği tamamlayıcı esas

²⁷ Biçer/Aktaş, s. 18.

²⁸ Baltalı, s. 101; Yatağan Özkan, s. 114; Betül Aktaş, İmtiyazlı Pay Sahipleri Özel Kurulu, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul 2019, s. 60. ETTK döneminde esas sözleşmede veto hakkı tanınabileceği yönünde bkz. Abuzer Kendigelen, Anonim Ortaklıkta Yönetime Katılma Haklarında İmtiyaz, Beta Yayıncılık, İstanbul 1999, s. 302; Altay, s. 495; Gül Okutan Nilsson, Anonim Ortaklıklarda Paysahipleri Sözleşmeleri, Çağa Hukuk Vakfı, İstanbul 2003, s. 131; Yüksel, s. 101.

²⁹ Türk Ticaret Kanunu (mülga), T: 29/6/1956, No: 6762; RG T: 9/7/1956, Sayı: 9353.

³⁰ Veziroğlu, s. 409-410.

³¹ Veziroğlu, s. 409-410.

³² Ayrıca bkz. Yatağan Özkan, s. 114; Veziroğlu, s. 409-410.

³³ Veziroğlu, s. 409-410; İpek Okucu Taftalı, 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu Uyarınca Anonim Şirketlerde İmtiyaz, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul 2018, s. 114; Esra Uysal, Anonim Ortaklıklarda İmtiyazlı Paylar, 1. Baskı, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul 2016, s. 65-66. ETTK döneminde bu yönde bkz. Altay, s. 494 vd.

³⁴ Veziroğlu, s. 410 vd.; Aytuğar, s. 309 vd.

³⁵ Karasu, s. 45; Kırca/Şehirali Çelik/Manavgat, s. 157; Abuzer Kendigelen, Türk Ticaret Kanunu, Değişiklikler, Yenilikler ve İlk Tespitler, 3. Tıpkı Baskı, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul 2016, s. 229; Reha Poroy/Ünal Tekinalp/Ersin Çamoğlu, Ortaklıklar Hukuku I, 16. Bası, Vedat Kitapçılık, İstanbul 2025, N. 722d, s. 621.

sözleşme hükümlerinin söz konusu kanuna özgülenmiş olarak hüküm doğuracağı düzenlenmiştir.

Bu doğrultuda esas sözleşmede yer alan bir hükmün şirketler hukuku düzleminde geçerli olabilmesi için (i) TTK'da sapmaya açıkça izin verilmesi veya (ii) diğer kanunları tamamlayan bir düzenleme olması gerekmektedir³⁶. Esas sözleşme hükümlerinin “sapması” ile, kanunda öngörülen hususlardan farklı olarak esas sözleşmede belirli konuların düzenlenmesi ifade edilmektedir³⁷. Ayrıca diğer kanunların yanı sıra TTK'nın sessiz kaldığı konularda da esas sözleşmede tamamlayıcı hükümlere yer verilebileceği ifade edilmektedir³⁸. Bu çerçevede bir görüş tarafından esas sözleşmede veto hakkı tanınmasının TTK'nın tamamlanması olarak kabul edilmesi gerektiği ileri sürülmektedir³⁹. Bu doğrultuda TTK'nın veto hakkını olumlu ya da olumsuz olarak düzenlememiş olması nedeniyle sessiz kalındığı ya da Geçici m. 4/3 ile hüküm içi boşluk bırakıldığı şeklinde bir yorum yapılabileceği belirtilmektedir⁴⁰. Bu nedenle de esas sözleşmede yer alan, genel kurulda veto hakkı tanınmasına yönelik düzenlemenin, “tamamlayıcı” nitelikte olduğu ve emredici hükümler ilkesine aykırılık teşkil etmeyeceği sonucuna varılmaktadır⁴¹. Diğer yandan, esas sözleşme ile genel kurul kararlarında başkaca gerekliliklerin öngörülebileceğine ilişkin bir düzenlemenin TTK'da yer almaması nedeniyle emredici hükümler ilkesinden sapılmasının mümkün olamayacağı, bu nedenle veto hakkının esas sözleşmede düzenlenemeyeceğine ilişkin aksi yönde görüşlerin olduğu da görülmektedir⁴². Kanaatimizce de, TTK'nın veto hakkına ilişkin açık bir düzenleme içermemesi karşısında, esas sözleşmede veto hakkı tanınmasına yönelik hükümlerin TTK'nın tamamlanması niteliğinde kabul edilebileceği ve bu nedenle emredici hükümler ilkesine aykırılık oluşturmayacağı yorumu yapılabilecektir.

C. Çoğunluk İlkesi ve Genel Kurulun Devredilemez Yetkilerinin İhlali

Anonim şirketlerde belirli paylara veya pay gruplarına veto hakkı tanınması bağlamında öğretide, bu durumun pay sahipleri arasındaki eşit işlem ilkesini zedeleyebileceği, çoğunluk ilkesine aykırılık teşkil edebileceği ve veto hakkı kullanılarak alınan bir genel kurul kararının pay sahiplerinin haklarına, borçlarına ve anonim şirketin temel yapısına aykırı olabileceği

³⁶ **Veziroğlu**, s. 378; **Karasu**, s. 48,59; **Kırca/Şehirali Çelik/Manavgat**, s. 157,164.

³⁷ **Veziroğlu**, s. 381; **Kırca/Şehirali Çelik/Manavgat**, s. 158-159.

³⁸ **Veziroğlu**, s. 396.

³⁹ **Veziroğlu**, s. 414.

⁴⁰ **Veziroğlu**, s. 414.

⁴¹ **Veziroğlu**, s. 414-415.

⁴² **Aytuğar**, s. 312; **Zengin**, s. 397 dipnot 172; **Numan Sabit Sönmez**, *Türk Ticaret Kanunu'na Göre Anonim Şirketlerde Pay Sahiplerinin İmtiyaz Yoluyla Yönetim Kurulunda Temsili*, 1. Baskı, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul 2024, s. 54.

savunulmaktadır⁴³. Bu çerçevede bir görüş, önem arz eden konularda veto hakkı tanınmasının anonim şirketin pay sahiplerinin hakları ve borçları düzenine, şirketin temel yapısına aykırı genel kurul kararlarının alınmasına yol açacağı ve bu kararların batıl olacağını ifade etmektedir⁴⁴.

Ayrıca veto hakkı tanınmasının “yapay bir çoğunluk” yarattığı, anonim şirketlerde geçerli olan çoğunluk ilkesine zarar verdiği ve oy hakkına dayanmayan bir ayrıcalık tanınması yoluyla pay sahipleri arasındaki eşit işlem ilkesinin ağır biçimde ihlaline yol açtığı da belirtilmektedir⁴⁵. Bu görüşe göre de belirli pay sahiplerine, paylara veya pay gruplarına esas sözleşme aracılığıyla veto hakkı tanınması, genel kurulun karar alma işlevini ortadan kaldırmakta, anonim şirketin temel yapısını bozan işlemler kapsamında değerlendirilerek kesin hükümsüzlük (butlan) yaptırımına tabi tutulmaktadır⁴⁶. Son olarak bir başka görüş, genel kurul kararlarının kanunda öngörülen haller dışında herhangi bir şarta bağlanmasına ilişkin TTK’da bir düzenleme bulunmamasından ve genel kurulunun yetkilerinin kural olarak devredilemez olduğundan yola çıkarak, alınacak genel kurul kararlarının belirli pay gruplarının onayına bağlanmasını öngören esas sözleşme hükümlerinin geçersiz olması gerektiğini savunmaktadır⁴⁷.

Öğretide ileri sürülen ve katıldığımız görüşe göre, belirli paylara ya da pay gruplarına veto hakkı tanınması, genel kurulun devredilemez yetkilerinin ihlali sonucunu doğurmamaktadır⁴⁸. Zira genel kurul, her hâlükârda TTK’da veya esas sözleşmede öngörülen toplantı ve karar nisaplarına uygun olarak toplanmakta ve karar almaktadır. Pay sahibi veto hakkını genel kurul toplantısı sırasında kullanmakta, ilgili gündem maddesine ilişkin kararın alınmasını engellemektedir. Bu açıdan veto hakkı, karar alma yetkisi değil, belirli bir kararın alınmasını engellemeye yönelik negatif bir yetki niteliği taşımaktadır⁴⁹.

⁴³ **Aytuğar**, s. 311-312; **Hasan Pulaşlı**, Şirketler Hukuku Şerhi, 4. Baskı, Adalet Yayınları, Ankara 2022, §40 N. 148a, s. 1835; **Rauf Karasu**, Anonim Şirketlerde Emredici Hükümler İlkesi, Güncelleştirilmiş 2. Bası, Yetkin Yayınları, Ankara 2015, s. 184-185; **İbrahim Bektaş**, Anonim Ortaklıklarda Yeni Pay Alma (Rüşhan) Hakkının Kısıtlanması ve Devri, Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü Yayınları, Ankara 2023, s. 162-163; **İsmail Kırca**, Anonim Şirket Genel Kurul Kararlarının Hükümsüzlüğü, Güncellenmiş 3. Baskı, On İki Levha Yayıncılık, Ankara 2022, s. 38. ETTK döneminde genel kurul kararlarının alınabilmesi için belirli pay sahiplerinin olumlu oy kullanmaları yönünde bir hak tanınamayacağına ilişkin bkz. **Halil Arslanlı**, Anonim Şirketler II-III: Anonim Şirketin Organizasyonu ve Tahviller, Fakülteler Matbaası, İstanbul 1960, s. 63.

⁴⁴ **İsmail Kırca**, Anonim Şirket Genel Kurul Kararlarının Hükümsüzlüğü, Güncellenmiş 3. Baskı, On İki Levha Yayıncılık, Ankara 2022, s. 38.

⁴⁵ **Aytuğar**, s. 311-312.

⁴⁶ **Aytuğar**, s. 311-312.

⁴⁷ **Karasu**, s. 184-185; **Toraman Çolgar**, s. 119.

⁴⁸ **Veziroğlu**, s. 410 dipnot 274.

⁴⁹ **Veziroğlu**, s. 416.

Veto hakkı çoğunluk ilkesi bağlamında ele alındığında da ilkenin ihlaline yol açmayacağı sonucuna varılması gerektiği kanaatindeyiz. Zira çoğunluk ilkesi, hem genel kurul kararlarının hem de yönetim kurulu kararlarının kural olarak çoğunluğun oyuyla alınmasını ifade etmektedir⁵⁰. İlerleyen bölümlerde TTK'da öngörülmemiş yeni bir pay sahipliği hakkı olarak niteleyeceğimiz ve dolayısıyla sadece belirli paylara ya da pay gruplarına özgülenerek imtiyaz olarak tanınabileceğini savunduğumuz veto hakkı⁵¹, kuruluş aşamasında kurucuların iradesiyle esas sözleşmede öngörülebileceği gibi, sonradan yapılacak bir esas sözleşme değişikliği ile de tanınabilecektir. Veto hakkının esas sözleşme değişikliği yoluyla tanınması halinde çoğunluk ilkesi devreye girecek, genel kurulda bu kararın alınabilmesi için TTK m. 421/3/b uyarınca sermayenin en az yüzde yetmiş beşini oluşturan pay sahiplerinin veya temsilcilerinin olumlu oyu gerekecektir. Bu nedenle veto hakkı tanınmasına ilişkin genel kurul kararı, nitelikli çoğunluk ile alınmış olacak ve çoğunluğun iradesini yansıtacaktır.

Genel kurul kararlarının alınmasında veto hakkı tanınabileceği kabul edildiğinde, hakkın pay sahipleri sözleşmesi ya da şirket esas sözleşmesi ile olmak üzere iki şekilde düzenlenmesi imkân dahilindedir. Sözleşme serbestisi gereği pay sahipleri sözleşmesinde veto hakkı tanınması mümkün olmakla birlikte⁵², bu düzenlemelerin esas sözleşme ile şirket düzlemine aktarılma ya da doğrudan esas sözleşme ile tanınma şekli önem taşımaktadır. Bu nedenle çalışmamızın bir sonraki bölümünde veto hakkının esas sözleşmede yer alma biçimine yönelik açıklamalarda bulunulacaktır.

III. Veto Hakkının Esas Sözleşmede Tanınma Biçimine İlişkin Görüşler

A. İmtiyaz Düzenlemesi Olduğu Görüşü

Öğretide veto hakkının ağırlıklı olarak imtiyazlı paylar kapsamında değerlendirildiği görülmektedir⁵³. İmtiyazlı pay, esas sözleşme ile diğer paylara nazaran üstün bir hak tanınmış pay olarak tanımlanmaktadır⁵⁴. TTK m. 478/2 ile de imtiyazın kâr payı, tasfiye payı, rüçhan ve

⁵⁰ **Reha Poroy/Ünal Tekinalp/Ersin Çamoğlu**, Ortaklıklar ve Kooperatif Hukuku, 12. Bası, Vedat Kitapçılık, İstanbul 2010, N. 750, s. 396; **Kırca/Şehirali Çelik/Manavgat**, s. 116.

⁵¹ Veto hakkının niteliği ve tanınma biçimine ilişkin detaylı açıklamalarımız için bkz. Bölüm III Kısım C ve Bölüm IV.

⁵² **Altay**, s. 493-494; **Okutan Nilsson**, s. 131; **Yüksel**, s. 100.

⁵³ **Aktaş**, s. 60-61; **Baltalı**, s. 102-103; **Veziroğlu**, s. 410 vd.; **Zühtü Aytaç**, “Yeni Türk Ticaret Kanunu’nda Düzenlenen Pay Sahipliği Haklarının Değerlendirilmesi”: Çiğdem Kırca (derleyen), Yeni Türk Borçlar Kanunu ve Yeni Türk Ticaret Kanunu Sempozyumu, İstanbul 2013, Vedat Kitapçılık, s. 339; **Okucu Taftalı**, s. 113. ETTK döneminde bu yönde bkz. **Altay**, s. 497; **Ömer Teoman**, “Karar İncelemesi (Yargıtay Ticaret Dairesi, 25.1.1972 Gün, E. 1971/4843. K. 1972/356)”, Banka ve Ticaret Hukuku Dergisi, Cilt: 7, No: 4, 1974, s. 951-952.

⁵⁴ **Poroy/Tekinalp/Çamoğlu**, Ortaklıklar, N. 781, s. 661; **Uysal**, s. 16; **Murat Besen**, Anonim Ortaklıklarda İmtiyazlı Paylar, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul 2018, s. 18; **Pulaşlı**, §40 N. 67, s. 1800.

oy hakkı gibi haklarda paya tanınan üstün bir hak veya kanunda öngörülmemiş yeni bir pay sahipliği hakkı olduğu düzenlenmektedir⁵⁵.

TTK m. 478/1 uyarınca imtiyazın esas sözleşme ile paylara tanınması gerekmektedir⁵⁶. İmtiyazın paya tanınabiliyor olmasının bir sonucu olarak, belirli kişilere, sıfatlara ya da makama bağlanan paylar imtiyaz değil sözleşmesel hak olarak nitelendirilmektedir⁵⁷. Esas sözleşmede imtiyaza ilişkin bir düzenleme kuruluştta yer almıyorsa, esas sözleşme değişikliği yoluyla sonradan da imtiyaz tanınması mümkündür⁵⁸. Bu durumda değişikliğe ilişkin kararın, sermayenin en az yüzde yetmiş beşini oluşturan pay sahiplerinin veya temsilcilerinin olumlu oyu ile alınması gerekmektedir (TTK m. 421/3/b).

Esas sözleşmedeki düzenlemede imtiyazın sadece belirli pay grubuna tanındığının belirtilmesi yeterli olmamakta, konusu ve kapsamının da açıkça yer alması gerekmektedir⁵⁹. Bu çerçevede örneğin, kâr veya tasfiye payının dağıtılmasında ya da rüçhan hakkında bir imtiyaz tanınmış ise payların hangi sırada ve oranda imtiyaza hak kazandığının esas sözleşmede açıkça gösterilmesi gerekmektedir⁶⁰.

İmtiyaz düzenlemeleri çerçevesinde veto hakkı değerlendirildiğinde, bu hakkın, “paya tanınan üstün bir hak” ya da “kanunda öngörülmemiş yeni bir pay sahipliği hakkı” olabileceği görülmektedir. Zira TTK m. 478/2 hükmünde yer verilen “gibi” ifadesi, imtiyazların kanunda sayılanlarla sınırlı olmadığını göstermektedir⁶¹.

TTK m. 478’de geçen “paya tanınan üstün hak” kavramı ile, paya tanınan imtiyazın, TTK’da öngörülen hakları aşan miktar veya oranda hak sağlaması anlamına geldiği ifade edilmektedir⁶². TTK’daki pay sahipliğine ilişkin hakların malvarlıksal haklar (örn. kâr payı,

⁵⁵ Yeni bir pay sahipliği hakkı tanınmasının emredici hükümler ilkesi (TTK m. 340) ile çeliştiği yönünde bkz. **Erdoğan Moroğlu**, 6102 Sayılı Türk Ticaret Kanunu Değerlendirme ve Öneriler, 8. Baskı, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul 2016, s. 297.

⁵⁶ TTK m. 360/1 ile belirli pay gruplarına, belirli bir grup oluşturan pay sahiplerine ve azlığa yönetim kurulunda temsil edilme hakkı tanınabileceği düzenlenmektedir. Anılan hüküm ile pay sahiplerine bir imtiyaz tanınmıyor olması nedeniyle TTK m. 478/1’in bir istisnası olduğu kabul edilmektedir. Bkz. **Poroy/Tekinalp/Çamoğlu**, Ortaklıklar, N. 782, s. 662; **Kırca/Şehirli Çelik/Manavgat**, s. 427; **Pulaşlı**, §40 N. 86, s. 1809.

⁵⁷ **Poroy/Tekinalp/Çamoğlu**, Ortaklıklar, N. 789, s. 665; **Pulaşlı**, §40 N. 80, s. 1806; **Kendigelen**, İmtiyaz, s. 25-26.

⁵⁸ **Poroy/Tekinalp/Çamoğlu**, Ortaklıklar, N. 787, s. 665; **Rıza Ayhan/Hayrettin Çağlar/Mehmet Özdamar**, Şirketler Hukuku Genel Esaslar, 3. Baskı, Yetkin Yayınları, Ankara 2021, s. 338; **Bilgili/Demirkapı**, s. 481.

⁵⁹ **Poroy/Tekinalp/Çamoğlu**, Ortaklıklar, N. 788, s. 665; **Pulaşlı**, §40 N. 73, s. 1803; **Besen**, s. 25-26; **Uysal**, s. 44; **Baltalı**, s. 104; **Hakan Bilgeç**, Anonim Şirketlerde Oy Hakkında İmtiyaz, Turhan Kitabevi, Ankara 2017, s. 11; **M. Fatih Arıcı**, “İmtiyazlı Paylar”: Arslan Kaya (edt.), Yürürlüğünün Yedinci Yılında ve Yargıtay Kararları Işığında Türk Ticaret Sempozyumu-III, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul 2020, s. 154.

⁶⁰ **Poroy/Tekinalp/Çamoğlu**, Ortaklıklar, N. 788, s. 665.

⁶¹ **Bilgeç**, s. 16; **Uysal**, s. 136; **Ayhan/Çağlar/Özdamar**, s. 339; **Mehmet Bahtiyar**, Ortaklıklar Hukuku, 16. Bası, Beta Yayıncılık, İstanbul 2022, s. 233; **Pulaşlı**, §40 N. 91, s. 1811.

⁶² **Poroy/Tekinalp/Çamoğlu**, Ortaklıklar, N. 785, s. 664.

tasfiye payı) ile yönetime (örn. genel kurula katılma ve oy kullanma) ve denetime (örn. özel denetim hakkı, bilgi alma hakkı) ilişkin haklar olarak sınıflandırılabilirdiği görülmektedir⁶³. Genel olarak bu haklara ilişkin imtiyaz tanınabilmekte⁶⁴; bunlar haricinde TTK'da yer almayan pay sahipliğine ilişkin bir hakkın esas sözleşmede tanınmak istenmesi durumunda kanunda öngörülmemiş yeni bir pay sahipliği hakkından söz edilmektedir⁶⁵.

Bu çerçevede öğretilerdeki bir görüş, genel kurulda veto hakkına sahip olan pay grubunun, belirli bir kararın alınmasını engelleme gücüne sahip olması nedeniyle diğer paylara kıyasen üstün bir hakka sahip olduğunu ve bu nedenle bir imtiyaz olarak nitelendirilmesi gerektiğini ifade etmektedir⁶⁶. Öğretilerdeki başka bir görüş ise, genel kurulda veto hakkının belirli paylar için “ayrıcalık” sağladığı gerekçesiyle kanunda öngörülmemiş yeni bir pay sahipliği hakkı olduğunu ifade etmektedir⁶⁷. Konuyu ele alan bir diğer görüş ise, TTK m. 478'de imtiyaz tanınabilecek hakların sınırlı sayıda sayılmamış olmasından yola çıkarak esnek bir yorum yapılması gerektiğini ve bazı pay gruplarına veto hakkı tanınabileceğini ifade etmektedir⁶⁸. Diğer yandan öğretilerde, veto hakkının TTK m. 478/2 kapsamında yeni bir pay sahipliği hakkı olarak tanınmasının TTK m. 340'ın dolanılması anlamına geleceği, bu nedenle geçerli olmaması gerektiği de ifade edilmektedir⁶⁹.

B. Yeter Sayı Düzenlemesi Olduğu Görüşü

Öğretilerde, pay gruplarına tanınan veto hakkının genel kurulda karar almayı zorlaştırıcı etkisi nedeniyle karar yeter sayıları kapsamında değerlendirildiği de görülmektedir⁷⁰. ETTK

⁶³ **Poroy/Tekinalp/Çamoğlu**, Ortaklıklar, N. 786, s. 664; **Pulaşlı**, §42 N. 2, s. 1909.

⁶⁴ **Poroy/Tekinalp/Çamoğlu**, Ortaklıklar, N. 786, s. 664-665; **Pulaşlı**, §40 N. 92 vd., s. 1811 vd.; **Ayhan/Çağlar/Özdamar**, s. 339. Öğretilerde genel kurula katılma, genel kurul kararlarının iptali davasının açılması, bilgi alma ve denetleme haklarında imtiyaz tanınamayacağı ifade edilmektedir. Bkz. **Poroy/Tekinalp/Çamoğlu**, Ortaklıklar, N. 784, s. 663-664. Benzer şekilde bir pay grubu için öngörülen devir sınırlamaları ve payların satılmasında pay sahiplerine tanınan önalım hakkının da imtiyaz olarak değerlendirilemeyeceği belirtilmektedir. Bkz. **Kendigelen**, İmtiyaz, s. 32-33; **Pulaşlı**, §40 N. 75, s. 1804.

⁶⁵ **Poroy/Tekinalp/Çamoğlu**, Ortaklıklar, N. 786, s. 665; **Okucu Taftalı**, s. 107; **Pulaşlı**, §40 N. 75, s. 1804. Öğretilerde yeni pay sahipliği hakkı olarak kabul edilebilecek imtiyazlara belirli pay grubuna aylık mizanların gönderilmesi hakkı ve anonim şirketin imkanlarından (örn. tesislerinden) yararlanılma hakkı tanınması örnek verilmektedir. Bkz. **Poroy/Tekinalp/Çamoğlu**, Ortaklıklar, N. 786, s. 665; **Uysal**, s. 137-138; **Bilgeç**, s. 23.

⁶⁶ **Baltalı**, s. 102-103. ETTK döneminde bu yönde bkz. **Altay**, s. 497; **Teoman**, Karar İncelemesi, s. 951-952.

⁶⁷ **Veziroğlu**, s. 410 vd. Aytuğar, esas sözleşme ile paylara genel kurulda veto hakkı tanınmasının anonim şirketin temel yapısını bozacağı ve mümkün olmaması gerektiği görüşünü savunmakla birlikte, düzenlenme ihtimali düşünüldüğünde “kanunda öngörülmemiş yeni bir pay sahipliği hakkı” çerçevesinde değerlendirilebileceğini ifade etmektedir. Bkz. **Aytuğar**, s. 311-312.

⁶⁸ **Aytaç**, s. 339; **Okucu Taftalı**, s. 113.

⁶⁹ **Pulaşlı**, §40 N. 148a, s. 1835.

⁷⁰ **Zengin**, s. 399-400; **Emek Toraman Çolgar**, “Halka Açık Anonim Ortaklıklarda İmtiyaz Tesisi Yoluyla Yönetim Kontrolünün Sağlanması”, Banka ve Ticaret Hukuku Dergisi, Cilt: 37, Sayı:4, 2021, s. 119 vd.; **Aytuğar**, s. 312 vd. ETTK döneminde bu yönde **Kendigelen**, İmtiyaz, s. 302; **Yüksel**, s. 101. Esas sözleşmede

döneminde bir görüş, pay gruplarına tanınan veto hakkını dolaylı bir yeter sayı düzenlemesi olarak değerlendirmiştir⁷¹. Bu doğrultuda veto hakkına sahip payların oylamada temsil edilmemesi halinde toplantı yeter sayısının, bu payları temsil eden kişilerin toplantıya katılması fakat olumsuz oy kullanması halinde karar yeter sayısının sağlanamayacağı ve karar alınamayacağı ifade edilmiştir⁷². Yargıtay da ETTK dönemindeki bir kararında, bir şirket esas sözleşmesinin 7/c maddesine göre esas sözleşme değişiklikleri ve yönetim kurulu ve denetim kurulunun seçimine ilişkin olarak geçerli bir kararın alınabilmesi için (D) grubu imtiyazlı hisse senetleri sahiplerinin tamamının oylarının “normal nisaba” eklenmesi gerektiğini ifade etmiştir⁷³.

TTK döneminde de veto hakkını genel kurul yeter sayılarına ilişkin düzenlemeler çerçevesinde inceleyen görüşler yer almakta olup, hakkın bir yeter sayı düzenlemesi olamayacağı sonucuna varıldığı görülmektedir⁷⁴. Anılan görüşler tarafından, yeter sayı olarak oybirliği arandığı durumlarda oy hakkına sahip tüm pay gruplarının aynı yönde iradelerinin arandığı, veto hakkında ise TTK’da aranan yeter sayının sağlanması halinde dahi azınlığın iradesi tercih edilerek üstünlük yaratıldığı belirtilmektedir⁷⁵. Ayrıca bu durumda belirli bir pay grubuna ayrıcalıklı bir hak bahşedilmediği, olumlu yönde oy verilmemesi durumunda sadece karar yeter sayılarının sağlanamamasının söz konusu olduğu ifade edilmektedir⁷⁶. Yeter sayıların ağırlaştırılması yönünden konuyu ele alan bir görüş ise bu durumda bir nevi veto hakkı tanındığını, ancak anonim şirketin temel yapısıyla bağdaşmadığı için düzenlemenin geçerli olmayacağını ifade etmektedir⁷⁷.

C. Değerlendirmelerimiz

Kanaatimizce belirli paylara bir genel kurul kararının alınmasını engelleme gücü bahşetmesi ve TTK’da düzenlenmemiş olması nedeniyle veto hakkı ile yeni bir pay sahipliği hakkı yaratılmış olmaktadır. TTK m. 478 ile esas sözleşmede yeni bir pay sahipliği hakkı

veto hakkına yer verilebilmesini genel kurul toplantı ve karar yeter sayıları başlığında ele alan bir çalışma için bkz. **Okutan Nilsson**, s. 131.

⁷¹ **Yüksel**, s. 101.

⁷² **Yüksel**, s. 101.

⁷³ Bkz. Yargıtay 11. Hukuk Dairesi, E: 1991/7397, K: 1991/4985, T: 3/10/1991. Kararın ilgili kısmı için bkz. **Erdoğan Moroğlu/Abuzer Kendigelen**, İçtihatlı-Notlu Türk Ticaret Kanunu ve İlgili Mevzuat, Güncelleştirilmiş 10. Bası, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul 2014, s. 378-380.

⁷⁴ **Zengin**, s. 400 vd.; **Toraman Çolgar**, s. 119 vd.; **Aytuğar** s. 312 vd.

⁷⁵ **Toraman Çolgar**, s. 119; **Aytuğar** s. 312 ve dipnot 980. Toraman Çolgar ayrıca, bu üstünlüğün imtiyaz tanınması yoluyla gerçekleştirilebileceğini ancak anonim şirketlerde bu yönde bir imtiyaz tanınmasının oransallık ilkesine aykırı olduğundan geçersiz olacağını da ifade etmiştir. Bkz. **Toraman Çolgar**, s. 119.

⁷⁶ **Aytuğar**, s. 312 ve dipnot 980.

⁷⁷ **Muhammed Sulu**, Anonim Ortaklık Organlarının Kilitlenmesine İlişkin Sözleşmesel Düzen, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul 2023, s. 209.

tanınmasına izin verilmesi nedeniyle esas sözleşmeye hüküm eklenerek veto hakkı tanınmasının emredici hükümler ilkesine aykırılık teşkil etmeyeceği kabul edilebilecektir.

Veto hakkının genel kurul yeter sayıları ile yakın bir ilişki içerisinde olduğu ve nihayetinde bir kararın alınması için gereken koşulları “ağırlaştırdığı” kabul edilebilecek ise de bizce veto hakkı, yeter sayıların sağlanmasına ek olarak pay grubunu elinde bulunduran pay sahiplerinin onayının aranması sonucunu doğuran ayrı bir haktır⁷⁸. Başka bir ifadeyle, bir genel kurul kararının alınması için kanunda veya esas sözleşmede düzenlenen yeter sayıların sağlanması halen gerekli olmakta, veto hakkını elinde bulunduran pay sahibi bu hakkı kullanarak kararın alınmasını önleyebilmektedir. Bu nedenle veto hakkının belirli paylara özgülenerek tanınması gerekmektedir. Zira veto hakkı, yeter sayılardan bağımsız olarak bu payları elinde bulunduran pay sahiplerine kararın alınmasına engel olma gücü bahşetmektedir⁷⁹.

Yeter sayılar ile veto hakkının farkını daha iyi görebilmek adına konuyu örnekler ile açıklamanın faydalı olacağı kanaatindeyiz. İlk olarak, bir şirketin paylarının (A), (B) ve (C) grubu olmak üzere üçe ayrıldığını, sırasıyla her birinin pay oranlarının %20, %25 ve %55 olduğunu, esas sözleşmede sermaye artırımını kararının alınabilmesi için yeter sayı olarak oybirliği arandığını varsayalım. Bu durumda, veto hakkından bağımsız olarak, herhangi bir pay sahibinin olumsuz oy kullanması halinde sermaye artırımını kararı alınamayacaktır. İkinci olasılıkta ise (A) grubu paylara sermaye artırımında veto hakkı tanınmış olduğunu, başka bir ifadeyle sermaye artırım kararlarında (A) grubu payları elinde bulunduran pay sahiplerinin olumlu oyunun arandığını ve karar nisabı olarak sermayenin yüzde yetmiş beşini oluşturan payların sahiplerinin olumlu oyunun arandığını varsayalım. Böyle bir durumda (B) ve (C) grubu pay sahiplerinin tamamının olumlu oy kullanması halinde karar yeter sayısı sağlanabilmekte iken, (A) grubu pay sahibinin veto hakkını kullanması durumunda yeter sayının sağlanmasından bağımsız olarak kararın alınamaması söz konusu olmaktadır.

Esas sözleşmede yeter sayı olarak oybirliği aranmadığı durumda da veto hakkının yeter sayılardan farklı olduğu görülebilmektedir. Örneğin payların (A), (B) (C), (D) grubu olmak üzere dörde ayrıldığını, her birinin pay oranının %25 olduğunu ve her bir grubun bir pay sahibinde olduğunu varsayalım. Esas sözleşme ile kâr payı dağıtım kararının alınabilmesi için toplam payların %80’inin olumlu oyunun arandığı durumda her bir pay sahibi kararın alınmasını önleme imkanına sahip olmaktadır. Sermaye artırımında rüçhan hakkının kullanılmaması nedeniyle (A) grubu payların oranının %20’ye düştüğü ihtimalde, bu pay grubunu elinde bulunduran pay sahibinin olumsuz oy kullanmasının kâr payı dağıtım

⁷⁸ Altay, s. 496.

⁷⁹ Veziroğlu, s. 416.

kararının alınmasına bir etkisi olmayacaktır⁸⁰. Halbuki (A) grubu paylara veto hakkı tanındığı olasılıkta, pay oranından bağımsız olarak ilgili pay sahipleri kâr payı dağıtım kararının alınmasına etki edebilecektir. Dolayısıyla bizce veto hakkının “belirli paylara birtakım genel kurul kararlarının alınmasını önleme gücü veren ve bu payları elinde bulunduran pay sahiplerinin genel kurulda onayının aranması sonucunu doğuran yeni bir pay sahipliği hakkı” olarak tanımlanması mümkün olmaktadır.

Veto hakkının imtiyaz olarak nitelendirilmesinin ardından bu durumun etki ve sonuçlarının değerlendirilmesi gerekmektedir. İlk husus, veto hakkının genel kurul kararının geçerliliğine etkisi yönünden ortaya çıkmaktadır. Veto hakkı dikkate alınmaksızın bir genel kurul kararının alınması durumunda kararın iptal edilmesi gündeme gelecektir⁸¹. Zira bu durumda TTK m. 445 uyarınca esas sözleşmeye aykırılık söz konusu olacaktır⁸². Ayrıca, TTK m. 446/1/b uyarınca genel kurula katılmasına ve oy kullanmasına izin verilmeyen, veto hakkı tanınmış payları elinde bulunduran pay sahipleri, bu aykırılıkların genel kurul kararının alınmasında etkili olduğunu ileri sürerek iptal davası açabilecektir.

Veto hakkının imtiyaz olarak nitelendirilmesiyle bağlantılı ikinci bir husus, hakkın korunması yönünden karşımıza çıkmaktadır. TTK m. 454/1 uyarınca genel kurulun esas sözleşmenin değiştirilmesine ilişkin kararının imtiyazlı pay sahiplerinin haklarını ihlal etmesi durumunda imtiyazlı pay sahipleri özel kurulu (“İPSÖK”) tarafından bir karar alınarak bu değişikliğin onanması gerekmektedir. Bu doğrultuda, veto hakkının sınırlandırılması ya da kaldırılmasına ilişkin bir genel kurul kararı alındığı durumda da İPSÖK’ün toplanması gerekecektir⁸³. Zira veto hakkı tanınan payları elinde bulunduran pay sahiplerinin bu hakkı, alınan karar ile olumsuz yönde etkilenecektir. İPSÖK, imtiyazlı payları temsil eden sermayenin yüzde altmışının çoğunluğuyla toplanacak ve toplantıda temsil edilen payların çoğunluğu ile karar alacaktır (TTK m. 454/3). TTK m. 454/1 uyarınca İPSÖK tarafından onaylanana kadar ilgili genel kurul kararı uygulanamayacaktır⁸⁴.

⁸⁰ Benzer yönde bir örnek için bkz. **Baltalı**, s. 102-103.

⁸¹ Ayrıca bkz. **Veziroğlu**, s. 411 dipnot 276. Yazara göre, veto hakkının bir yeter sayı düzenlemesi olduğu kabul edilseydi, bu hakkı ihlal eden bir genel kurul kararının yeter sayılara aykırılık nedeniyle yok hükmünde olduğu sonucuna varılması gerekmekteydi. Bkz. **Veziroğlu**, s. 411 dipnot 276. Yeter sayılara aykırılığın sonuçlarına ilişkin öğretide yokluk ve iptal edilebilirlik olmak üzere farklı görüşler mevcuttur. Konuya ilişkin detaylı açıklamalar için bkz. **Zengin**, s. 491 vd.

⁸² Esas sözleşmeye aykırılığın yaptırımının iptal edilebilirlik olduğuna ilişkin örn. bkz. **Poroy/Tekinalp/Çamoğlu**, Ortaklıklar, N. 736, s. 628; **Kırca**, s. 69 vd.; **Erdoğan Moroğlu**, Anonim Ortaklıkta Genel Kurul Kararlarının Hükümsüzlüğü, Güncellenmiş 9. Baskı, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul 2020, s. 225 vd.

⁸³ **Veziroğlu**, s. 411 dipnot 276.

⁸⁴ Ayrıca İPSÖK kararı alınmaksızın genel kurul kararının tescili için ticaret siciline başvurulması durumunda bu talebin reddedilmesi gerekmektedir. Bkz. **Aktaş**, s. 247; **Uysal**, s. 146; **Pulaşlı**, §40 N. 164-165, s. 1844.

Son olarak, veto hakkının korunması kapsamında müktesep haklar ile ilişkisinin de değerlendirilmesi gerektiği kanaatindeyiz. Müktesep haklar, pay sahiplerinin kanun ya da esas sözleşme ile kazandığı haklar olarak tanımlanabilecek olup⁸⁵ kanuni ve sözleşmesel müktesep hak şeklinde ikiye ayrılmaktadır⁸⁶. Kanuni müktesep haklar, değiştirilmesinde veya kaldırılmasında pay sahiplerinin tamamının oybirliğinin arandığı, başka bir ifadeyle her bir pay sahibine veto hakkı tanındığı haklardır⁸⁷. Kanuni müktesep haklara bilanço zararlarının kapatılması için yükümlülük getirilebilmesine (TTK m. 421/2/a), şirket merkezinin yurt dışına taşınmasına (TTK m. 421/2/b) ve tek borç ilkesinin kaldırılmasına (TTK m. 480/1) ilişkin esas sözleşme değişikliklerinin örnek verildiği görülmektedir⁸⁸. Sözleşmesel müktesep hak ise, esas sözleşme ile pay sahiplerinin ortaksal ilişkiye dayalı haklarına müktesep hak niteliği kazandırıldığında ortaya çıkmaktadır⁸⁹. Bunun için esas sözleşmede hakkın müktesep hak olduğunun açıkça belirtilmesi veya esas sözleşmedeki düzenlemenin değiştirilebilmesi için ilgili pay sahiplerinin onayının arandığına ilişkin bir ifadeye yer verilmesi gerekmektedir⁹⁰.

İmtiyazların müktesep hak olup olmadığına ilişkin öğretide farklı görüşlerin olduğu görülmektedir. Ağırlıklı olarak kabul edilen görüşe göre, TTK m. 454'te belirtilen kurallar çerçevesinde imtiyazlarda değişiklik yapılabilmesi ve İPSÖK ile özel olarak korunması nedeniyle imtiyazların müktesep hak olmadığı kabul edilmektedir⁹¹. Bununla birlikte esas sözleşme ile imtiyazlara müktesep hak niteliği kazandırılmasının mümkün olduğu görülmektedir⁹². Dolayısıyla bir imtiyaz olarak nitelendirdiğimiz veto hakkına müktesep hak özelliği kazandırabilmek için esas sözleşmede, veto hakkı tanınan payların onayı olmaksızın hakkın sınırlandırılmayacağına ilişkin bir düzenlemeye yer verilebilecektir. Bu sayede veto hakkına ilişkin esas sözleşme düzenlemesi, İPSÖK kararı için aranan sermayenin yüzde altmışının çoğunluğuyla toplanma ve toplantıda temsil edilen payların çoğunluğu ile karar alma usulünden farklı olarak, ilgili tüm pay sahiplerinin onayına bağlanmış olacaktır.

⁸⁵ **Pulaşlı**, §44 N. 1, s. 2153.

⁸⁶ **Poroy/Tekinalp/Çamoğlu**, Ortaklıklar, N. 868, s. 712.

⁸⁷ **Poroy/Tekinalp/Çamoğlu**, Ortaklıklar, N. 868, s. 712. Bu çerçevede Altay'ın kanuni veto hakkı olarak ifade ettiği hakların kanuni müktesep hak olarak nitelendirildiği anlaşılmaktadır. Bkz. **Altay**, s. 492.

⁸⁸ **Kırca**, s.26; **Poroy/Tekinalp/Çamoğlu**, Ortaklıklar, N. 868, s. 712.

⁸⁹ **Poroy/Tekinalp/Çamoğlu**, Ortaklıklar, N. 869, s. 712; **Pulaşlı**, §44 N. 14, s. 2159; **Kırca**, s. 26-27.

⁹⁰ **Poroy/Tekinalp/Çamoğlu**, Ortaklıklar, N. 870, s. 712; **Pulaşlı**, §44 N. 14, s. 2159; **Kırca**, s. 26-27.

⁹¹ **Pulaşlı**, §44 N. 8, s. 2156; **Poroy/Tekinalp/Çamoğlu**, Ortaklıklar, N. 795a, s. 668; **Kırca**, s. 25; **Uysal**, s. 34; **Okucu Taftalı**, s. 30. İmtiyazın esas sözleşme ile tanınması durumunda kendiliğinden müktesep hak niteliği taşıyacağı ve pay sahiplerinin onayı alınmaksızın bir değişiklik yapılamayacağını ifade eden aksi yöndeki görüş için bkz. **Moroğlu**, Genel Kurul, s. 227.

⁹² **Okucu Taftalı**, s. 33; **Kendigelen**, İmtiyaz, s. 143.

IV. Esas Sözleşmede Veto Hakkının İmtiyaz Olarak Tanınmasında Gözetilecek Ölçütlerin Belirlenmesi

Veto hakkı bir imtiyaz olarak kabul edildiğinde, esas sözleşmede yer alacak düzenlemenin içeriği ve kapsamının belirlenmesi önem arz etmektedir. Bu çerçevede öncelikle esas sözleşmede veto hakkının belirli bir pay sahibine özgü ya da kişisel nitelik taşımayacak şekilde tanınması gerekeceğinin ifade edilmesi gerekmektedir. Aksi takdirde veto hakkı sözleşmesel hak niteliğine sahip olacaktır⁹³. Bu durumun bir sonucu olarak, esas sözleşmede yer alan veto hakkına uyulmaksızın bir karar alınması TTK'nın esas sözleşmeye bağladığı özel hukuki rejime değil genel hükümlere (borçlar hukukuna) tabi olacaktır⁹⁴.

Veto hakkının imtiyaz olarak nitelendirilmesi nedeniyle hakkın hangi genel kurul kararlarında kullanılabileceğinin esas sözleşmede açıkça düzenlenmesi gerekmektedir⁹⁵. Bu doğrultuda esas sözleşmede “*Genel kurul kararlarının alınabilmesi için (A) grubu payların tamamının olumlu oyu gerekir*” şeklinde bir ifadeye yer verilmesi durumunda bir veto hakkından söz edilmemesi gerekmektedir. Zira bu durumda imtiyazların konusunun ve kapsamının belirli olması koşulu⁹⁶ sağlanmamış olmaktadır.

Veto hakkının kullanılabileceği genel kurul kararlarının belirlenebilmesi için ilk olarak oy hakkında imtiyaz düzenlemelerinden yararlanılabileceği düşünülebilir. TTK m. 479 uyarınca oy hakkında imtiyaz, eşit itibari değerdeki paylara farklı sayıda oy hakkı verilerek tanınabilmekte ve on beş oy hakkıyla sınırlandırılmaktadır. Oy hakkında imtiyaz ile pay sahiplerine şirkette söz sahibi olma ve şirket iradesine etki etme imkânı tanınmaktadır⁹⁷.

İlk bakışta oyda imtiyazın ve veto hakkının pay sahiplerine şirket iradesini etkileme gücü vermeleri nedeniyle benzer nitelik taşıdığı yorumu yapılabilecektir. Bu çerçevede, esas sözleşme değişiklikleri ile ibra ve sorumluluk davalarının açılmasına yönelik genel kurul kararlarında oyda imtiyazın kullanılamayacağına ilişkin TTK m. 479/3 düzenlemesinin veto hakkı bakımından uygulanabilirliğinin değerlendirilmesi gerekecektir.

Öğretideki bir görüş, TTK m. 479/3 hükmünün amacından yola çıkarak, veto hakkının imtiyaz olarak kabulü halinde dahi, anılan kararlarda veto hakkının kullanımına izin

⁹³ **Poroy/Tekinalp/Çamoğlu**, Ortaklıklar, N. 789, s. 665. ETTK döneminde bu yönde bkz. **Mustafa Çeker**, Anonim Ortaklıkta Oy Hakkı ve Kullanılması, Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü Yayınları, Ankara 2000, s. 66. Yargıtay da ETTK'nın uygulandığı kararlarında kişilere, sıfatlara veya makamlara bağlanan hakların imtiyaz olarak değil sözleşmesel hak olarak nitelendirilebileceğini ifade etmiştir. Bkz. Yargıtay 11. Hukuk Dairesi, E: 2011/15478, K: 2013/2491, T: 13/2/2013 ve Yargıtay Hukuk Genel Kurulu, E: 2017/140, K: 2020/1013, T: 9/12/2020.

⁹⁴ **Veziroğlu**, s. 280.

⁹⁵ **Uysal**, s. 65-66.

⁹⁶ Bkz. yukarıda Bölüm III Kısım A.

⁹⁷ **Uysal**, s. 85; **Aytuğar**, s. 7-8.

verilmemesi gerektiğini ileri sürmektedir⁹⁸. İlgili maddenin gerekçesi incelendiğinde, oyda imtiyaz ile hakimiyetin önüne geçilmesi amacıyla belirli kararlarda imtiyazın etkisizleşeceğinin düzenlendiği görülmektedir⁹⁹. Bu kapsamda kanun koyucunun iradesinin, stratejik önem taşıyabilecek konulara ilişkin anılan kararlarda oyda imtiyaz yoluyla pay sahiplerinin üstün kılınmasını engellemek olduğu yorumu yapılabilmekte ve veto hakkının da bu sınırlamaya dahil olması gerektiği belirtilmektedir¹⁰⁰.

Diğer görüş ise, oyda imtiyaz ile veto hakkı arasındaki farklılıkları değerlendirerek aksi yönde bir sonuca varmaktadır¹⁰¹. Zira veto hakkı doğası gereği olumsuz nitelikte olup pay grubuna bir kararın alınmasını engelleme gücü altında yeni bir pay sahipliği hakkı bahsetmektedir¹⁰². Başka bir ifadeyle veto hakkının kullanılması ile çoğunluğun kararın alınmaması yönündeki iradesine rağmen bir genel kurul kararının alınması sağlanamamaktadır¹⁰³. Buna karşılık oyda imtiyaz ile imtiyaz sahibine, orantılılık ilkesine uygun olmayan bir şekilde, bir genel kurul kararının alınmasında olumlu etki tanınmakta¹⁰⁴, oy hakkının sayısal çoğunluğuna etki edilmektedir¹⁰⁵. Bu nedenle oyda imtiyaz ile paya ilişkin oyun etki gücü niceliksel olarak artırılırken veto hakkı ile paya ilişkin oyun etki gücü engelleyici nitelik kazanmaktadır. Bu yönüyle veto hakkının oy hakkına nazaran daha sınırlı bir kontrol etkisi olduğu kabul edilmekte, orantılılık ilkesinden TTK'nın izin verdiği ölçüde sapılabilse dahi, oy hakkına ilişkin sınırlamaların veto hakkı bakımından aynı katılıkla uygulanmasının zorunlu olmadığı ve bu hakkın daha esnek bir değerlendirmeye tabi tutulabileceği sonucuna ulaşılmaktadır¹⁰⁶. Dolayısıyla, oyda imtiyaza ilişkin TTK m. 479/3'teki sınırlamaların veto hakkı için uygulanmaması, esas sözleşme değişiklikleri ile ibra ve sorumluluk davalarına ilişkin olarak da veto hakkı tanınmasının mümkün olması gerektiği ifade edilmektedir¹⁰⁷.

⁹⁸ **Toraman Çolgar**, s. 118.

⁹⁹ Bkz. **TBMM**, Türk Ticaret Kanunu Tasarısı ve Adalet Komisyonu Raporu (1/324), Sıra Sayısı: 96, Dönem: 23, Yasama Yılı: 2, s. 175-176, m. 479 gerekçesi.

¹⁰⁰ **Toraman Çolgar**, s. 118.

¹⁰¹ **Yatağan Özkan**, s. 115-116; **Veziroğlu**, s. 416-417. Yazar ayrıca, oyda imtiyaza ilişkin anılan kısıtlamaların azınlık üzerinde baskı kurulmasını engelleme amacının olduğunu, veto hakkının sıklıkla azınlık lehine tanınması nedeniyle bu konularda tanınmasının mümkün olması gerektiğini de ifade etmektedir. Bkz. **Veziroğlu**, s. 416. Altay da oyda imtiyazın kullanılamayacağı hallerin çoğunun stratejik karar niteliğinde olduğunu, bu konularda oyda imtiyaz yoluyla kontrol sağlanamayacağını, imtiyaz ile birlikte veto hakkı öngörülmesi gerektiğini ifade etmektedir. Bkz. **Altay**, s. 522.

¹⁰² **Veziroğlu**, s. 416; **Altay**, s. 496. Veto hakkının negatif kontrol imkânı sağlayan bir araç olduğuna ilişkin ayrıca bkz. **Yüksel**, s. 102.

¹⁰³ **Altay**, s. 493; **Veziroğlu**, s. 416.

¹⁰⁴ **Veziroğlu**, s. 416.

¹⁰⁵ **Yatağan Özkan**, s. 115-116.

¹⁰⁶ **Veziroğlu**, s. 416.

¹⁰⁷ **Yatağan Özkan**, s. 115-116; **Veziroğlu**, s. 416.

Kanaatimizce de TTK m. 479/3 sınırlamaları veto hakkı bakımından uygulama alanı bulmamalıdır. Aksi halde, veto hakkının özellikle esas sözleşme değişiklikleri gibi kapsamı oldukça geniş kararlar bakımından tanınması mümkün olmayacak, hakkın kullanım alanı oldukça daraltılmış olacaktır. Öte yandan, TTK m. 479/3 kapsamına giren kararlarda da yeter sayı olarak oybirliği aranmasına engel bulunmadığından, ibra ve sorumluluk davalarının açılmasına ve esas sözleşme değişikliklerine ilişkin kararlarda da veto hakkı tanınabilecektir. Ancak bu durumda da veto hakkının sınırlarının esas sözleşmede açıkça belirlenmesi gerekecektir.

Son olarak, yukarıda da ifade etmiş olduğumuz üzere, TTK'nın esas sözleşme ile oybirliği aranmasına izin verdiği kararlar veto hakkı için değerlendirme konusu yapılabilecektir¹⁰⁸. Zira oybirliği aranan kararlarda tüm paylara “dolaylı” olarak veto imkânı tanınmış olmaktadır¹⁰⁹.

Bu kapsamda sermaye artırımına ilişkin esas sözleşme değişiklikleri¹¹⁰ ile fesih¹¹¹ gibi oybirliği aranabilecek kararlarda veto hakkı öngörülebileceği yorumu yapılabilecektir. İlaveten bir pay grubunun şirket üzerindeki kontrolünü kaybetmemesi adına birleşme, bölünme ve tür değiştirme gibi önemli konularda da esas sözleşmeyle veto hakkı tanınabilecektir¹¹².

SONUÇ

Anonim şirket pay sahiplerine genel kurulda bir kararın alınmasını engelleme yetkisi tanıyan veto hakkına ilişkin TTK'da açık bir düzenlemenin yer almaması, öğretide bu hakkın tanınması ve hukuki niteliği konusunda farklı görüşlerin ileri sürülmesine neden olmuştur. Bu bağlamda öncelikle, veto hakkının esas sözleşme ile tanınmasının emredici hükümler ilkesi, çoğunluk ilkesi ile genel kurulun devredilemez görev ve yetkileri bakımından bir aykırılık oluşturup oluşturmadığı değerlendirme konusu yapılmıştır.

TTK'da veto hakkına ilişkin açık bir düzenleme bulunmaması karşısında, emredici hükümler ilkesine uygun olarak esas sözleşmede kanunun tamamlanması yoluyla veto hakkı tanınmasının mümkün olduğu söylenebilecektir. Veto hakkının TTK'da öngörülen nitelikli

¹⁰⁸ **Veziroğlu**, s. 416-417.

¹⁰⁹ **Veziroğlu**, s. 417.

¹¹⁰ **Moroğlu**, s. 78; **İsmail Cem Soykan**, Türk Ticaret Kanununa Göre Anonim Ortaklıklarda Sermaye Taahhüdü Yoluyla Sermaye Artırımı, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul 2019, s. 408-409. ETTK döneminde bir görüş, sermaye artırımlarında veto hakkı tanınmasının, şirket sermayesinin artmasını engelleyici özellikte olması nedeniyle anonim şirketlerin niteliğiyle bağdaşmayacağını ifade etmektedir. Bkz. **Ömer Teoman**, “Veto Hakkı-Ayrıcalıklı Paylar”: Yaşayan Ticaret Hukuku, Hukuki Mütalaalar, Cilt I: 1982-1991, 2. Yeniden ve Aynen Dizilmiş Bası, Vedat Kitapçılık, İstanbul 2011, s. 22-23. Sermaye artırımı özelinde olmamakla birlikte öğretide ayrıca, esas sözleşmede yer alan tüm hükümlerin değiştirilmesinde oybirliği aranamayacağı, bunun şirketin mahiyetine aykırı olduğu ifade edilmektedir. Bkz. **Arsılanlı**, s. 59.

¹¹¹ **Bilgili/Demirkapı**, s. 568; **Bahtiyar**, s. 324.

¹¹² **Uysal**, s. 66. Anonim şirketler için TTK m. 577/1(e)'ye benzer bir düzenlemenin öngörülmesi koşuluyla anılan kararlarda veto hakkı tanınabileceğine ilişkin bkz. **Karasu**, s. 185.

toplantı ve karar yeter sayıları çerçevesinde alınacak genel kurul kararıyla tanınması hâlinde çoğunluk ilkesinin ihlali gündeme gelmeyecek; hakkın genel kurul toplantısı sırasında ve yeter sayılara uyularak kullanılması ile de genel kurulun devredilemez görev ve yetkilerinin ihlal edilmesi söz konusu olmayacaktır.

Bu kapsamda veto hakkının hukuki niteliğine ilişkin değerlendirmelerde, hakkın esas sözleşmede imtiyaz ya da yeter sayı düzenlemesi şeklinde öngörülebileceği ifade edilmektedir. Veto hakkı, TTK'da genel kurul kararlarının alınması için öngörülen toplantı ve karar yeter sayılarına ek olarak belirli payları veya pay gruplarını elinde bulunduran pay sahiplerinin onayının aranmasını gerektirmektedir. Bu nedenle veto hakkının, klasik anlamda bir karar yeter sayısı düzenlemesi olmadığı; TTK m. 478/2 kapsamında kanunda öngörülmemiş yeni bir pay sahipliği hakkı olarak, paya ya da pay grubuna özgülenmiş bir imtiyaz şeklinde düzenlenebileceği kabul edilebilecektir.

Veto hakkının imtiyaz olarak nitelendirilmesinin bir sonucu olarak, hakkın paya veya pay grubuna bağlı olarak tanınması ve kapsamının esas sözleşmede açıkça belirlenmesi gerekecektir. Özellikle veto hakkının her türlü genel kurul kararını kapsayacak biçimde geniş kapsamlı bir şekilde düzenlenmesi, imtiyazın konu ve kapsamının belirli olması gereğiyle bağdaşmayacaktır. Bu çerçevede esas sözleşmede, veto hakkının hangi paylara veya pay gruplarına tanındığı, hangi genel kurul kararları bakımından kullanılabileceği ve hakkın kullanılma usulünün tereddüde yer vermeyecek şekilde gösterilmesi gerekecektir.

KAYNAKÇA

- Aktaş, Betül**, İmtiyazlı Pay Sahipleri Özel Kurulu, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul 2019.
- Altay, S. Anlam**, Anonim Ortaklıklar Hukuku'nda Sermayeye Katılmalı Ortak Girişimler [Equity Joint Ventures], Vedat Kitapçılık, İstanbul 2009.
- Arıcı, M. Fatih**, “İmtiyazlı Paylar”: Arslan Kaya (edt.), Yürürlüğünün Yedinci Yılında ve Yargıtay Kararları Işığında Türk Ticaret Sempozyumu-III, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul 2020, s. 151-193.
- Arslanlı, Halil**, Anonim Şirketler II-III: Anonim Şirketin Organizasyonu ve Tahviller, Fakülteler Matbaası, İstanbul 1960.
- Ayhan, Rıza / Çağlar, Hayrettin / Özdamar, Mehmet**, Şirketler Hukuku Genel Esaslar, 3. Baskı, Yetkin Yayınları, Ankara 2021.
- Aytaç, Zühtü**, “Yeni Türk Ticaret Kanunu'nda Düzenlenen Pay Sahipliği Haklarının Değerlendirilmesi”: Çiğdem Kırca (derleyen), Yeni Türk Borçlar Kanunu ve Yeni Türk Ticaret Kanunu Sempozyumu, İstanbul 2013, Vedat Kitapçılık, s. 333-345.
- Aytuğar, Bilge**, Anonim Şirketlerde Oy Hakkında İmtiyaz, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul 2019.
- Bahtiyar, Mehmet**, Ortaklıklar Hukuku, 16. Bası, Beta Yayıncılık, İstanbul 2022.
- Baltalı, Candemir**, Anonim Şirketlerde Yönetim Kurulunda Temsil Edilme İmtiyazı, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul 2019.
- Bektaş, İbrahim**, Anonim Ortaklıklarda Yeni Pay Alma (Rüçhan) Hakkının Kısıtlanması ve Devri, Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü Yayınları, Ankara 2023.
- Besen, Murat**, Anonim Ortaklıklarda İmtiyazlı Paylar, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul 2018.
- Biçer, Levent / Aktaş, Betül**, “Yönetim Kurulunda Temsil Edilme İmtiyazının Dolaylı Olarak İhlal Edilmesine İlişkin Bazı Sorunların Değerlendirilmesi”, Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Cilt: 27, Sayı: 1, 2023, s. 3-36.
- Bilgeç, Hakan**, Anonim Şirketlerde Oy Hakkında İmtiyaz, Turhan Kitabevi, Ankara 2017.

- Bilgili, Fatih / Demirkapı, Ertan**, Şirketler Hukuku Dersleri, 9. Basım, Dora Yayıncılık, Bursa 2024.
- Böckli, Peter**, Schweizer Aktienrecht, 4. Bası, Schulthess, Basel 2009.
- Çeker, Mustafa**, Anonim Ortaklıkta Oy Hakkı ve Kullanılması, Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü Yayınları, Ankara 2000.
- Dural, H. Ali**, “Anonim Şirket Yönetim Kurulunun Toplantı ve Karar Yetersayıları”, İsviçre Borçlar Kanunu’nun İktibasının 80. Yılında İsviçre Borçlar Hukuku’nun Türk Ticaret Hukuku’na Etkileri, Vedat Kitapçılık, İstanbul 2009, s. 313-354.
- Esin, İsmail G.**, Birleşme ve Devralmalar, 5. Baskı, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul 2022.
- Forstmoser, Peter / Meier-Hayoz, Arthur / Nobel, Peter**, Schweizerisches Aktienrecht, Stämpfli, Bern 1996.
- Grundmann, Stefan / Möslein, Florian**, “Golden Shares-State Control, Privatised Companies: Comparative Law, European Law and Policy Aspects”, European Banking and Financial Law Journal, Vol. 1, 2004, https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=410580 (e.t. 5/4/2024).
- Gürlerci, Altan Fahri**, “Limited Şirketlerde Ortaklara Veto Hakkı Tanınması”, Legal Hukuk Dergisi, Cilt: 18, Sayı: 211, 2020, s. 3051-3084.
- Hüffer, Uwe / Koch, Jens**, Aktiengesetz, 19. Bası, C.H. Beck, Münih 2025.
- Karasu, Rauf**, Anonim Şirketlerde Emredici Hükümler İlkesi, Güncelleştirilmiş 2. Bası, Yetkin Yayınları, Ankara 2015.
- Kendigelen, Abuzer**, Anonim Ortaklıkta Yönetime Katılma Haklarında İmtiyaz, Beta Yayıncılık, İstanbul 1999. (“İmtiyaz”)
- Kendigelen, Abuzer**, Türk Ticaret Kanunu, Değişiklikler, Yenilikler ve İlk Tespitler, 3. Tıpkı Baskı, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul 2016.
- Kırca, İsmail / Şehirali Çelik, Feyzan Hayal / Manavgat, Çağlar**, Anonim Şirketler Hukuku, Temel Kavram ve İlkeler, Kurulu, Yönetim Kurulu, Cilt:1, Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü Yayınları, Ankara 2013.

- Kırca, İsmail**, Anonim Şirket Genel Kurul Kararlarının Hükümsüzlüğü, Güncellenmiş 3. Baskı, On İki Levha Yayıncılık Ankara 2022.
- Moroğlu, Erdoğan / Kendigelen, Abuzer**, İctihatlı- Notlu Türk Ticaret Kanunu ve İlgili Mevzuat, Güncelleştirilmiş 10. Bası, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul 2014.
- Moroğlu, Erdoğan**, 6102 Sayılı Türk Ticaret Kanunu Değerlendirme ve Öneriler, 8. Baskı, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul 2016.
- Moroğlu, Erdoğan**, Anonim Ortaklıkta Genel Kurul Kararlarının Hükümsüzlüğü, Güncellenmiş 9. Baskı, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul 2020. (“Genel Kurul”)
- Okucu Taftalı, İpek**, 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu Uyarınca Anonim Şirketlerde İmtiyaz, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul 2018.
- Okutan Nilsson, Gül**, Anonim Ortaklıklarda Paysahipleri Sözleşmeleri, Çağa Hukuk Vakfı, İstanbul 2003.
- Poroy, Reha / Tekinalp, Ünal / Çamoğlu, Ersin**, Ortaklıklar Hukuku I, 16. Bası, Vedat Kitapçılık, İstanbul 2025. (“Ortaklıklar”)
- Poroy, Reha / Tekinalp, Ünal / Çamoğlu, Ersin**, Ortaklıklar ve Kooperatif Hukuku, 12. Bası, Vedat Kitapçılık, İstanbul 2010.
- Pulaşlı, Hasan**, Şirketler Hukuku Şerhi, 4. Baskı, Adalet Yayınları, Ankara 2022.
- Soykan, İsmail Cem**, Türk Ticaret Kanununa Göre Anonim Ortaklıklarda Sermaye Taahhüdü Yoluyla Sermaye Artırımı, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul 2019.
- Sönmez, Numan Sabit**, Türk Ticaret Kanunu'na Göre Anonim Şirketlerde Pay Sahiplerinin İmtiyaz Yoluyla Yönetim Kurulunda Temsili, 1. Baskı, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul 2024.
- Sulu, Muhammed**, “Limited Ortaklıklardaki Veto Hakkı ve Veto İşleminin Hükümsüzlüğüne Dair İncelemeler”, Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi, Cilt: 29, Sayı: 1, 2023, s. 574-595.
- Sulu, Muhammed**, Anonim Ortaklık Organlarının Kilitlenmesine İlişkin Sözleşmesel Düzen, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul 2023.

- Şehirali Çelik, Feyzan Hayal**, “Ulusal Düzenlemeler ile Topluluk Hukuku Sınırında Altın Paylar”, Banka ve Ticaret Hukuku Dergisi, Cilt: 24, Sayı: 2, 2007, s. 349-395.
- Teoman, Ömer**, “Karar İncelemesi (Yargıtay Ticaret Dairesi, 25.1.1972 Gün, E. 1971/4843. K. 1972/356)”, Banka ve Ticaret Hukuku Dergisi, Cilt: 7, No: 4, 1974, s. 939-968. (“Karar İncelemesi”)
- Teoman, Ömer**, “Veto Hakkı-Ayrıcalıklı Paylar”: Yaşayan Ticaret Hukuku, Hukuki Mütalaalar, Cilt I: 1982-1991, 2. Yeniden ve Aynen Dizilmiş Bası, Vedat Kitapçılık, İstanbul 2011.
- Toraman Çolgar, Emek**, “Halka Açık Anonim Ortaklıklarda İmtiyaz Tesisi Yoluyla Yönetim Kontrolünün Sağlanması”, Banka ve Ticaret Hukuku Dergisi, Cilt: 37, Sayı: 4, 2021, s. 89-130.
- Uysal, Esra**, Anonim Ortaklıklarda İmtiyazlı Paylar, 1. Baskı, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul 2016.
- Veziroğlu, Cem**, Anonim Ortaklıklar Hukukunda Esas Sözleşme Özgürlüğü ve Sınırları, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul 2021.
- Yatağan Özkan, Çiğdem**, Anonim Şirketlerde Altın Paylar, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul 2016.
- Yüksel, Sinan**, “Paysahipleri Sözleşmeleri”, Galatasaray Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi, İstanbul 2003 (yayımlanmamış yüksek lisans tezi).
- Zengin, İbrahim Çağrı**, Türk Ticaret Kanunu'na Göre Anonim Ortaklık Genel Kurulunda Yeter Sayılar, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul 2020.